

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Corina Digore în numele părții vătămate Mișuris Udla, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, în cauza penală, în privința lui

Botoșnean Cristina XXXX, născută la XXXXX, originară din r-nul XXXX, s. XXXX, domiciliată în XXXX, XXXX, XXX, ap. XXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 11.01.2016 pînă la 28.06.2016;

Instanța de apel de la 28.07.2016 pînă la 17.10.2016;

Instanța de recurs de la 04.01.2017 pînă la 08.02.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 28 iunie 2016, Botoșneanu Cristina, a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei numite cu închisoare, fixîndu-i lui Botoșneanu Cristina un termen de probațiune de 2 ani, obligînd-o să nu-și schimbe domiciliul stabilit fără consimțământul organelor competente.

S-a admis parțial acțiunea civilă, prin care s-a încasat de la Botoșneanu Cristina în beneficiul lui Mișuris Udla suma de 1 500 euro cu titlu de compensație a prejudiciului moral, convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al BNM la momentul executării hotărîrii, iar în partea rămasă a sumei de 3 500 euro, cererea s-a respins ca nefondată.

Acțiunea civilă a Udlei Mișuris către CA „Moldasig” SA privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de asistență juridică s-a admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că, inculpata Botoșneanu Cristina, la 04.09.2015, aproximativ la ora 08.40, conducînd automobilul de model „XXXXX” cu n/î XXXX, s-a deplasat pe drum de comunicație dintre imobilele de locuit cu multe etaje, pe șoseaua XXXX, mun. XXXX, din direcția imobilului cu nr. XXXX spre imobilul cu nr. XXXX. În timpul deplasării, ajungînd în regiunea Gimnaziului XXX, situat pe șoseaua XXXXX - XXX, mun. XXXX, conducătorul auto, Botoșneanu Cristina nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu

a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul în momentul respectiv, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, lățimea carosabilului, gabaritele vehiculului și intervalele de siguranță necesare, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat prevederile pct. 45. 1) și 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră; 2) iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și prevederile pct.46 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „Conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lîngă copii, persoane de vîrstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate”, și contrar prevederilor pct. 94. 1) și 2) secțiunea a 11-a al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „în zona rezidențială și cea pietonală pietonilor li se permite deplasarea atît pe trotuare, cît și pe carosabilul drumului. Ei au prioritate în raport cu vehiculele, însă nu trebuie să creeze obstacole neîntemeiate circulației lor. Jocurile copiilor sunt permise pe întreg teritoriul zonei rezidențiale. 2) Conducătorii de vehicule trebuie să se deplaseze astfel încît să nu creeze obstacole sau pericol pietonilor.

În caz de necesitate, ei sunt obligați să oprească, ignorînd prevederile pct. 97 secțiunea a 11-a al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „Reglementările secțiunii în cauză își extind acțiunea și asupra circulației prin curți, precum și pe drumurile de comunicație dintre imobilele de locuit cu multe etaje” și ignorînd cerințele pct. 3 al aceluiași Regulament, conform căruia „Participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”, precum și prevederile art. 23 alin. (3) lit. a) din legea nr.131 din 07.06.2007 „Privind siguranța traficului rutier” conform căruia „Conducătorul de autovehicul este obligat să cunoască și să respecte Regulamentul circulației rutiere” și ca urmare cu automobilul pe care îl conducea a comis tamponarea pietonului Mișuris Udla, născută la XXXXXX, care în acel moment deplasa în fața unității de transport. În rezultatul accidentului rutier autovehiculul a fost deteriorat tehnic, iar cet. Mișuris Udla conform raportului de expertiză medico - legală nr. 2768/D din 30.1 1.2015 i-a fost cauzată o vătămare corporală gravă sub formă de „Traumă cranio-cerebrală manifestată prin contuzie cerebrală medie (focar de contuzie hempragică frontobazal stînga, hematom subdural minor temporal stînga); fractura cominutivă a osului occipital pe dreapta, cu deplasarea fragmentelor osoase afectarea ambelor lamele și

trecere spre baza craniului și cu hematom epidural minor în proiecția fracturii; hemosfenoidită”.

3. Împotriva sentinței, a înaintat apel avocatul Constantin Sidorovici, în numele inculpatei, Cristina Botoșneanu, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care față de Cristina Botoșneanu recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. c) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă. Acțiunea civilă în partea încasării de la Botoșneanu Cristina a prejudiciului moral solicită să fie respinsă ca nefondată.

În motivarea apelului declarat avocatul Constantin Sidorovici, a invocat următoarele motive:

- prejudiciul moral solicitat de partea vătămată în mărime de 5000 euro este unul exagerat;

- partea vătămată nu indică nici un argument, care ar demonstra că aceasta a avut careva suferințe psihice, sau că i-au fost lezate sentimentele de afecțiune sau alte sentemente.

Consideră că, suma stabilită de instanța de fond ca prejudiciul moral în mărime de 1 500 euro, este prea exagerată și demonstrează că Mișuris Udla are intenția de a se îmbogăți din contul inculpatei. Or, starea financiară a inculpatei nu-i permite să achite suma în mărime de 1 500 Euro ca prejudiciul moral.

Totodată, menționează că, instanța de fond la emiterea hotărârii nu a luat în vedere circumstanțele atenuante și anume faptul că, inculpata prima dată a săvârșit infracțiunea, la etapa urmăririi penale și-a recunoscut vina integral, se căiește de cele întâmplate, nu a fost anterior condamnată, la locul de trai se caracterizează pozitiv și are la întreținere un copil minor, XXXXX pe care îl educă și îl întreține singură. Astfel, consideră că toate circumstanțe indicate mai sus sunt temei de a-i aplica inculpatei o pedeapsă mai blândă, în formă de amendă.

În ședința de judecată apărătorul inculpatei, Sidorovici Constantin, a solicitat aplicarea față de Botoșneanu Cristina a Legii cu privire la amnistie, cu absolvirea acesteia de pedeapsă penală. La fel a solicitat ca acțiunea civilă în partea încasării de la Botoșneanu Cristina a prejudiciului moral să fie respins ca neîntemeiat.

Inculpata, Cristina Botoșneanu, în ședința de judecată a instanței de apel a solicitat admiterea apelului înaintat de avocatul, Constantin Sidorovici, casarea parțială a sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din data de XXXX și aplicarea în privința sa a amnistiei. În plus, a susținut declarațiile date la faza urmăririi penale și la faza judecării. La fel, a menționat că nu a restituit prejudiciul deoarece nu are surse financiare pentru a achita.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, a fost admis apelul declarat de avocatul, Constantin Sidorovici, în numele inculpatei Cristina Botoșneanu, s-a casat parțial sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 28 iunie 2016 în partea acțiunii civile și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea respectivă după cum urmează:

A fost admisă parțial acțiunea civilă cu încasarea din contul Cristinei Botoșneanu în beneficiul Udlei Mișuris, prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

În rest, acțiunea civilă înaintată de Udla Mișuris către Botoșneanu Cristina în partea reparării prejudiciului moral s-a respins ca neîntemeiată.

În rest, s-au menținut dispozițiile sentinței atacate.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței. În plus, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatei, Botoșneanu Cristina, în baza dispozițiilor art. 264 alin. (3) lit. c) Cod penal, și anume “încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății”.

S-a reținut că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, pînă la începerea cercetării judecătorești, inculpata, Botoșneanu Cristina, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții.

Ca urmare, examinarea cauzei penale s-a desfășurat în procedura simplificată de judecare a cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală în ordinea art. 364/1 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, din conținutul cererii de apel înaintate de avocatul, Constantin Sidorovici, în numele inculpatei, Cristina Botoșneanu, rezultă că legalitatea sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din data de XXXXX, este contestată doar sub aspectul individualizării pedepsei penale.

Analizînd acest temei în raport cu motivele invocate în apel, instanța de apel a constatat că, motivele invocate în cererea de apel nu și-au găsit confirmare, din care considerente careva temeiuri de a interveni în sentința primei instanțe nu s-au atestat.

Instanța de apel a reținut că, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotări fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Instanța de apel a invocat că pedeapsa penală aplicată inculpatei, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. c) Cod penal, este una legală iar motivele invocate de inculpat și apărătorul acestuia în cererea de apel sunt lipsite de suport factologic și juridic.

Mai mult, instanța de apel verificînd legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatei Botoșneanu Cristina a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Cu concluzie asupra celor etalate, instanța de apel remarcă că, sancțiunea aplicată inculpatei Botoșneanu Cristina, este legală, echitabilă și individualizată.

De asemenea, instanța de apel a reiterat că prezenta cauză penală a fost examinată de către prima instanță în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Reieșind din prevederile art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, ca urmare a reducerilor cu 1/3 din limitele pedepselor prevăzute de lege, instanța de apel stabilește că instanța de fond justificat a aplicat pedeapsa în baza art. 264 alin.(3) lit. c) Cod penal - închisoare în mărime de 2 ani și 6 luni, pedeapsă care se încadrează în noile limite stabilite prin reducerea cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune.

De asemenea instanța de apel a subliniat că prima instanță just a considerat posibilă corectarea și reeducarea inculpatei fără izolarea reală de societate și a aplicat în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a reținut că la individualizarea și stabilirea categoriei și mărimea pedepsei în privința inculpatei, Botoșneanu Cristina, prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite (a comis o infracțiune gravă), de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, inculpata și-a recunoscut vina, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, căința sinceră a inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia, are un copil minor la întreținere.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a considerat că, numirea pedepsei sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a acesteia în baza art. 90 Cod penal, de către prima instanță este o pedeapsa rațională și echitabilă, cât și proporțională faptei prejudiciabile comise în coraport cu gravitatea infracțiunii comise și personalitatea inculpatului.

Totodată, instanța de apel notează că inculpata, Botoșneanu Cristina, critică hotărârea primei instanțe și în partea ce ține de acțiunea civilă.

Analizînd temeiul nominalizat în raport cu motivele invocate în apel, instanța de apel a constatat că, acesta își găsește confirmarea la judecarea apelului declarat, existînd motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea expunerii asupra acțiunii civile înaintate de partea vătămată, Mișuris Udla.

În acest context, instanța de apel a relevat că, în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se internează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de lege penală sau în legătură cu săvîrșirea acesteia.

Iar potrivit alin. (2) al aceleiași norme legale, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvîrșirii faptei interzise de legea penală; compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau: restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Conform art. 221 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Acțiunea civilă se intentează față de bănuț, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Astfel, din materialele cauzei penale rezultă că, la data de 09.02.2016 reprezentantul părții vătămate, avocatul Digore Corina, a înaintat acțiune civilă către Botoșneanu Cristina, CA „Moldasig” SA, privind încasarea prejudiciului moral și material cauzat în urma infracțiunii, cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, i-au fost cauzate daune considerabile, valoarea prejudiciului material fiind estimată la momentul la suma de 39 454,44 lei, compusă din cheltuieli pentru internarea în staționar cu administrarea de medicamente în sumă de 24 917,98 lei, procurarea medicamentelor în sumă de 6811,85 lei, plata pentru serviciile îngrijitoare de la 01.10.2015 pînă la 15.12.2015 în sumă de 7 500 lei, precum și cheltuielile de transport în sumă de 224,61 lei. A menționat că, automobilul de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, aparține cu drept de proprietate lui Borodulescu Igor, care a asigurat mijlocul de transport în baza contractului de asigurare de răspundere civilă, încheiat cu CA „Moldasig” SA.

Prin contractul în cauză, asiguratorul, CA „Moldasig” SA, s-a obligat să compenseze daunele produse vieții, sănătății și bunurilor terțelor persoane, păgubite în urma accidentelor rutiere provocate de autovehiculul asigurat, în perioada de valabilitate a contractului de asigurare. Accidentul produs de către Botoșneanu Cristina a constituit o adevărată tragedie pentru familia Mișuris, reclamanta a suferit vătămări corporale grave sub formă de traumă cranio-cerebrală manifestată prin contuzie cerebrală medie (focar de contuzie hempragică frontobazal stînga, hertom subdural minor temporal stînga), fractura cominutivă a osului occipital pe dreapta, cu deplasarea fragmentelor osoase, afectarea ambelor lamele și trecerea spre baza craniului și cu hematom epidural monor în proiecția fracturii, hemosfenoidită.

Totodată, prin acțiunile ilegale ale inculpatei, părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu moral esențial, ce constă în provocarea suferințelor fizice (poza tomografiei craniului fracturat atestă suferința suportată de către partea vătămată), psihice și morale puternice de mare intensitate, condiționate de loviturile și fracturile provocate la care a fost supusă și tratamentul îndelungat care a dus la imposibilitatea de a duce o viață normală a părții vătămate, suportarea unui stres psihologic neliniștea și frica, efecte ce vor rămîne un timp îndelungat, pentru toată viața.

Solicită partea vătămată, încasarea de la Botoșneanu Cristina a prejudiciului moral în mărime de 5 000 euro și cheltuielilor de asistență juridică, încasarea de la CA „Moldasig” SA a prejudiciului material în mărime de 39 454,44 lei (pentru tratament, medicamente, transport, servicii medicale).

Ulterior la 07.04.2016, reprezentantul părții civile, avocatul, Digore Corina, a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor, în care s-a indicat că reclamanta solicită încasarea din contul CA „Moldasig” SA a tuturor cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 21 845 lei, în temeiul art. 90 Cod penal, art. 22 alin. (8) al Legii nr.414-XVI din 22.12.2006 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, justificînd prin înscrisuri probatoare despre suma achitată (f.d. 160).

Totodată, a specificat că, asistența juridică a fost acordată la consultarea părții civile, întocmirea cererilor de chemare în judecată și de concretizare și participarea în instanță și se referă la latura civilă a procesului.

Astfel, referitor la soluția emisă de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 28 iunie 2016 prin care acțiunea civilă a Udlei Mișuris către Botoșneanu Cristina s-a admis parțial și s-a încasat de la Botoșneanu Cristina în beneficiul lui Mișuris Udla Felix suma de 1 500 euro cu titlu de compensație a prejudiciului moral, convertiți în

lei moldovenești la cursul oficial al BNM la momentul executării hotărîrii, iar în partea rămasă a sumei de 3 500 euro, cererea s-a respins ca nefondată, instanța de apel a considerat-o ilegală.

În conformitate cu prevederile art. 1422 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art. 1423 alin. (1) al Codului Civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

S-a menționat faptul că, prin cauzarea vătămarilor corporale părții vătămate, Udla Mișuris, de către inculpata Botoșneanu Cristina, i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

Prin urmare, cerințele reprezentantului părții vătămate, Udla Mișuris, în partea încasării prejudiciului moral sunt întemeiate. Totodată, instanța consideră că suma încasată de prima instanță în mărime de 1500 euro este una exagerată. În acest sens se notează că prima instanță la aprecierea cuantumului prejudiciului moral nu a luat în considerare, caracterul și gravitatea suferințelor fizice cauzate persoanei vătămate, gradul vinovăției autorului prejudiciului, personalitatea inculpatei, faptul că aceasta și-a recunoscut vina, s-a căit în cele comise, are la întreținere un copil minor și anterior nu a fost judecată.

Mai mult, instanța de judecată consideră contrară prevederilor legale încasarea de către prima instanță a prejudiciului moral în valută străină (1500 euro).

Or, potrivit Legii cu privire la bani nr. 1232 din data de 15.12.1992, valuta monetară a Republicii Moldova o constituie leul (moldovenesc), care este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova.

Transferurile în valută străină pot fi primite/efectuate pe teritoriul Republicii Moldova numai în cazurile și în modul stabilite de lege.

Ca urmare, instanța de apel a considerat oportun și adecvat, luînd în considerație cele expuse supra de a încasa de la Botoșneanu Cristina în beneficiul părții vătămate, Mișuris Udla, prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

În rest, acțiunea civilă înaintată de Mișuris Udla către Botoșneanu Cristina privind repararea prejudiciului moral urmînd a fi respinsă fiind neîntemeiată.

La fel, instanța de apel atestă justă soluția primei instanțe în partea admiterii în principiu a acțiunii civile înaintate de Udla Mișuris către CA „Moldasig” SA privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de asistență juridică, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea o procedurii civile, dat fiind faptul că pentru stabilirea exactă a despăgubirilor convenite apare necesitatea de a administra suplimentar probe.

Instanța de apel a considerat lipsită de suport juridic solicitarea lui Botoșneanu Cristina, și avocatului inculpatei, Sidorovici Constantin, aplicarea față de inculpată a prevederilor Legii privind amnistia, or, după materialele cauzei, partea vătămată Udla Mișuris, are pretenții față de aceasta, pînă în prezent nu a recuperat prejudiciul cauzat ultimei.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Corina Digore în numele părții vătămate Mișuris Udla, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă precum că, partea vătămată a suferit vătămări corporale grave și instanța de apel neîntemeiat a încasat din contul Cristinei Botoșneanu în beneficiul Udlei Mișuris, prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei pe cînd urma de a încasa 1 500 euro.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Corina Digore în numele părții vătămate Mișuris Udla, prin care a menționat că, este de poziția respingerii acestui recurs, deoarece instanța de apel s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra apelului declarat, corect constatînd vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate. Din textul deciziei rezultă că aceasta a analizat obiectiv probele administrate și hotărîrea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de condamnare și această hotărîre corespunde prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală. Totodată, partea acuzării atestă justă soluția instanței apel în partea admiterii a acțiunii civile înaintate de partea vătămată privind încasarea prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

În această consecutivitate se reține că, în recursul ordinar, avocatul Corina Digore în numele părții vătămate Mișuris Udla a invocat în drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, precum că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, greșit instanța de apel a stabilit cuantumul prejudiciului moral cauzat părții civile în mărime de 20 000 lei. Recurentul nu contestă decizia instanței de apel în latura pedepsei.

Analizînd criticile formulate de recurent, prin prisma temeiurilor circumscrise cazurilor de casare prevăzute de pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs apreciază argumentele punctate de avocatul Corina Digore în numele părții vătămate Mișuris Udla, ca fiind vădit nefondate, avînd în vedere în acest sens următoarele considerente.

Or, efectuînd o verificare a materialelor din dosar Colegiul conchide că la judecarea apelului, declarat de avocatul inculpatei, instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă, atît în partea individualizării pedepsei în privința lui Botoșneanu Cristina în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, cît și în partea soluționării acțiunii civile.

Drept urmare, Colegiul penal găsește neîntemeiate alegațiile titularului dreptului de recurs în partea solicitării de a menține sentința și constată că concluzia instanței de apel, privitor la prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei, este una legală, corectă, motivată și întemeiată.

Mai mult, instanța de apel just a considerat contrară prevederilor gale încasarea de către prima instanță a prejudiciului moral în valută străină(1500 euro).

Or, potrivit art. 1 al Legii cu privire la bani nr. 1232 din data de 15.12.1992, valuta monetară a Republicii Moldova o constituie leul (moldovenesc), care este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova.

Colegiul penal consideră că, justificat instanța de apel a apreciat precum că quantumul daunei morale cauzate părții vătămate urmează a fi valorificat în suma de 20 000 lei, întrucât în procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar repararea prejudiciilor morale prezintă o modalitate distinctă, rezultat din lezarea sentimentelor de afecțiune.

Față de cele ce preced, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, astfel, în cazul infracțiunilor contra persoanei, soldate cu vătămări corporale grave, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale, care au fost cauzate prin fapta infracțională săvârșită de inculpata, precum și toate consecințele acesteia.

Mai mult ca atât, pe aceiași cale de considerente, se enunță că potrivit art. 1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral, adică careva suferințe psihice prin faptele infracționale ale unei persoane, instanța poate obliga vinovatul să repare prejudiciul prin echivalent bănesc. Art. 1423 Cod civil prevede că, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Din materialele cauzei, rezultă că Mișuris Udla, a trecut prin suferință morală, iar instanța de apel a conchis corect că aceste suferințe urmează a fi recuperate de inculpata prin contra-echivalent bănesc în sumă de 20 000 lei, sumă ce a fost considerată echitabilă pentru recuperare a prejudiciului moral suferit.

Totodată Colegiul menționează că, instanța de apel, rejudecând cauza cu pronunțarea unei noi hotărâri, a motivat argumentat admiterea acțiunii civile, ținând cont de gradul de suferințe fizice și psihice cauzate prin vătămarea gravă a integrității corporale a victimei, durata aflării victimei la staționar, circumstanțele concrete ale cauzei, starea precară materială și personalitatea inculpatei. Astfel, la acest capitol Colegiul apreciază ca vădit neîntemeiată solicitarea recurentului.

Ținând cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral, cât și de prevederile art. art. 1423 Cod Civil, conform căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, (dacă vinovăția este condiție a răspunderii), și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice

le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material.

Pe cale de consecință, în virtutea considerentelor consemnate în partea descriptivă a prezentei decizii, constatînd că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de apel în privința inculpatei Botoșneanu Cristina și nefiind identificată de instanța de recurs prezența vreunei erori judiciare, care ar putea servi drept temei de casare a deciziei recurate, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate criticile formulate de recurent în cererea de recurs ordinar deferit spre examinare, menținînd decizi a instanței de apel.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Corina Digore în numele părții vătămate Mișuris Udla, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, în cauza penală, în privința lui **Botoșneanu Cristina XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **07 martie 2017**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan